Валюта рыногу

(2014-жылдын февраль айы)

1-график. Накталай эмес АКШ долларыны коммерциялык банктарына таза агылып кирүүсү (агылып чыгуусу) (млн. АКШ доллары)

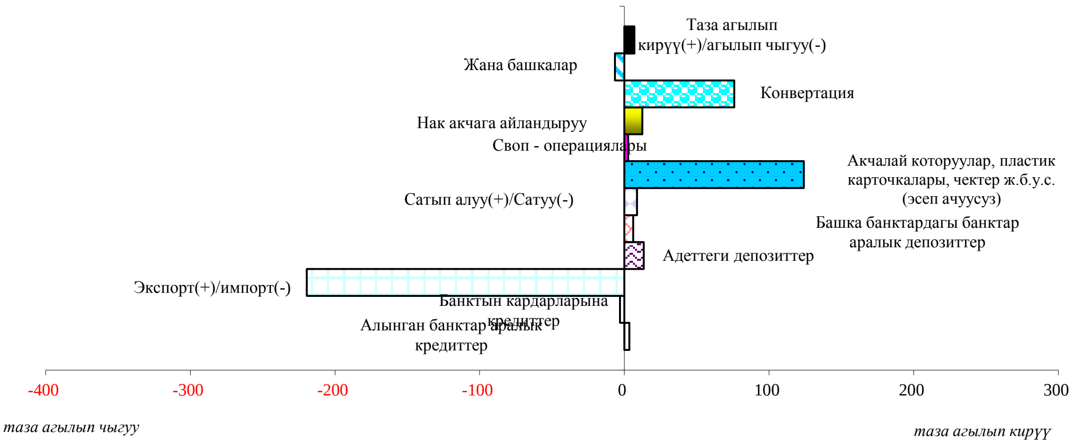

Банктар аралык валюта рыногунда нак эмес валютаны сатып алуу-сатуу көлөмүнүн бир айлык көрсөткүчүнүн көбөйүүсүнөн улам, америка валютасынын алмашуу курсунун - бир доллар үчүн 50,4158 сомдон 52,4359 сомго чейин өсүшү байкалып, февраль айында анын жогорулоо тенденциясы уланган (2013-жылдын февраль айында курс, тескерисинче, өткөн айга салыштырмалуу 0,4 пайызга өскөн). Эсептик курстун жогорулашынын негизги баскычы каралып алынып жаткан мезгилдин экинчи жарымына туура келген. Рыноктун ири катышуучулары тарабынан валютага карата жогорку суроо-талапты колдоо, негизинен, өлкөгө акча которуулар системасы боюнча келип түшкөн каражаттардын, ошондой эле банктардын конвертациялык операцияларынын натыйжасында алынган доллардардын эсебинен жүзөгө ашырылып келген (1-график).

Каралып алынып жаткан мезгил ичинде чет өлкө валютасын сатып алуу – сатуу боюнча операциялардын жалпы көлөмү 30,1 млрд. сом өлчөмүндө түптөлүү менен 21,2 пайызга көбөйгөн. Коммерциялык банктардын нак эмес операциялары сегметинде иш жигердүүлүгүнүн 2,7 эсеге, сандык мааниде 8,0 млрд. сомго чейин кыйла жогорулашы себеп болгон. Мындан тышкары, алмашуу бюролорунун нак операцияларынын көлөмү 4,1 млрд. сомго чейин өскөн, бул өткөн жылдын ушул эле көрсөткүчүнөн 23,2 пайызга жогору. Коммерциялык банктардын операцияларынын көлөмү 2,8 пайызга төмөндөө менен, 18,0 млрд. сомго чейин төмөндөгөн.

Банктар аралык валюта тооруктарынын чогуу алгандагы жүгүртүү көлөмү Улуттук банктын чет өлкө валютасын сатууну көбөйүүтүсүнүн эсебинен 114,8 млн. АКШ долларына чейин (1,9 эсе) жогорулаган. Каралып алынып жаткан мезгил ичинде Улуттук банк 96,5 млн. АКШ доллар суммасындагы чет өлкө валютасын нак эмес түрдө, ошондой эле экономикадагы нак акча деңгээлин турукташтыруу максатында, 1,6 млн. АКШ доллары суммасындагы чет өлкө валютасын нак түрүндө сатуу боюнча интервенцияларды жүргүзгөн (2013-жылдын тиешелүү мезгил ичинде интервециялар жүргүзүлгөн эмес (2-график).

2-график. Банктар аралык валюта тооруктарынын жана АКШ доллар курсунун динамикасы

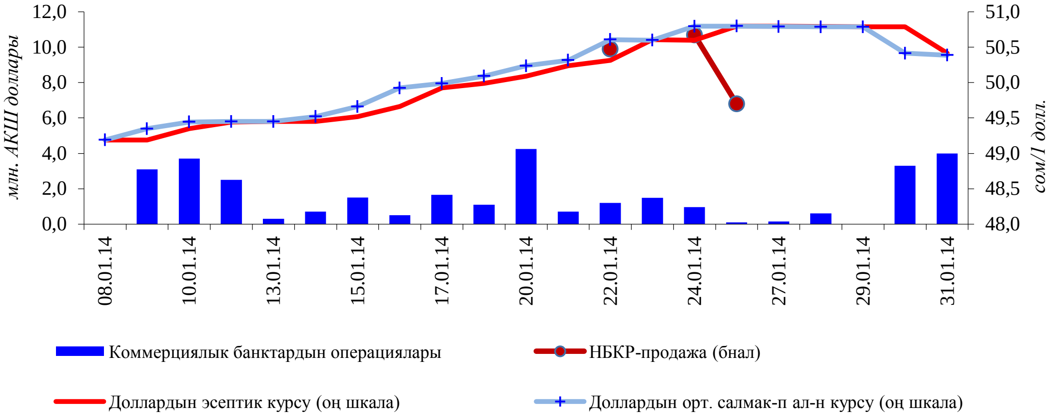

Кароого алынып жаткан мезгил ичинде Улуттук банк коммерциялык банктар менен СВОП-операцияларын жүргүзгөн эмес.

Валюталарды негизги түрлөрү боюча бөлүштүрүүдө АКШ доллары, евро, жана башка валюталар боюнча операциялар көлөмүнүн көбөйүүсү байкалган. Мында, жүргүзүлгөн операциялардын жалпы көлөмүндө валюталардын үлүштүк катышы төмөнкүчө бөлүштүрүлгөн: АКШ долларында операциялардын салыштырма салмагы 9,3 пайыздык пунктка, 71,0 пайызга чейин көбөйгөн, орус рублинде - 8,1 пайыздык пунктка, 23,0 пайызга чейин төмөндөгөн, ал эми казак теңгесинде ишке ашырылган операциялардын үлүшү ай ичинде 0,9 пайыздык пунктка төмөндөп, 3,3 пайызды жана евродо 2,7 пайызды (-0,3 пайыздык пункту) түзгөн.

3-график. Коммерциялык банктарда нак жана нак эмес АКШ долларынын курсунун динамикасы

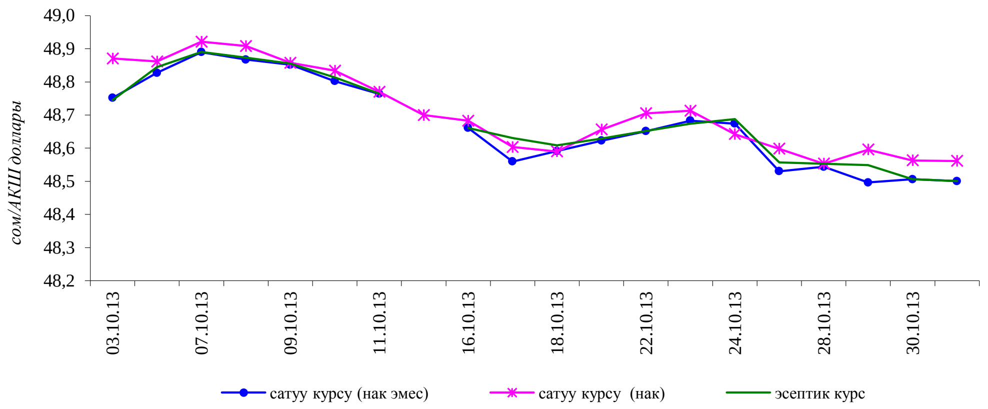

4-график. Алмашуу бюролорунда АКШ долларынын курсунун динамикасы

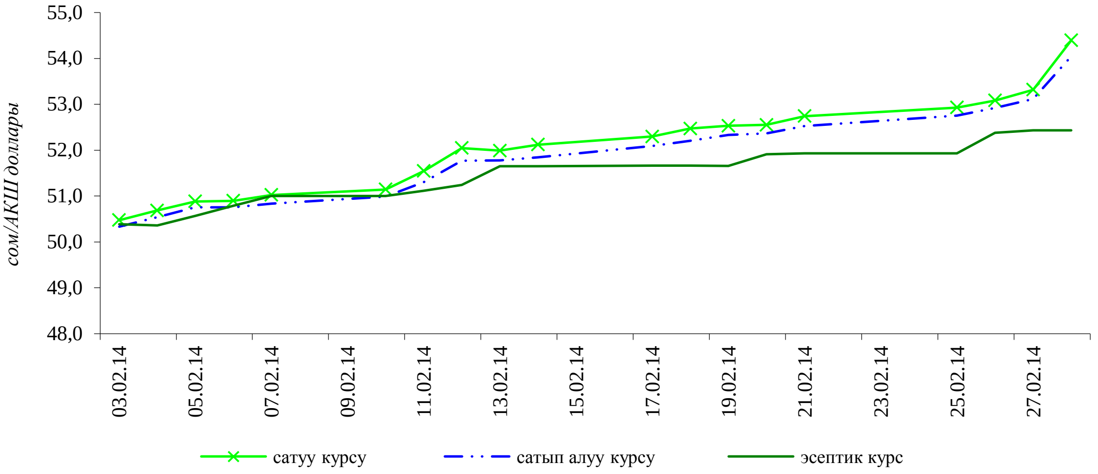

5-график. Алмашуу бюролорунда негизги валюталардын курстарынын жана дүйнөлүк рынокто АКШ долларынын курсунун өзгөрүү арымынын динамикасы

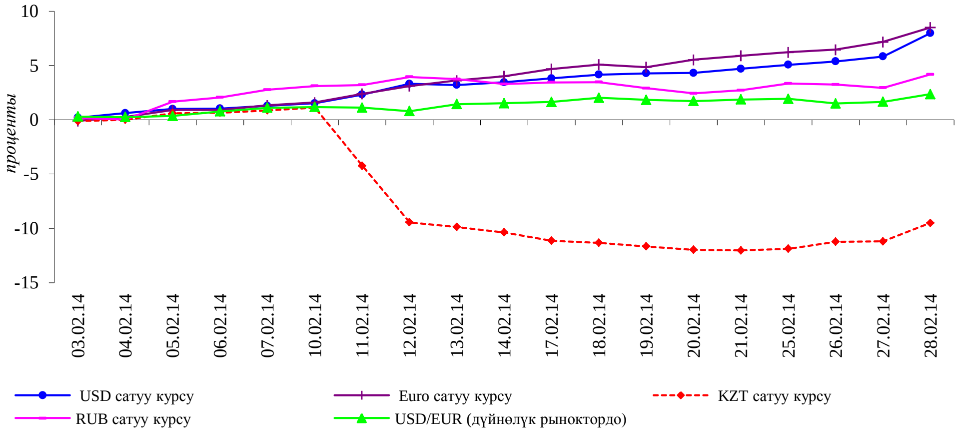

1-таблица. Операциянын түрлөрү боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сом эквивалентинде)

млн. сом

Мезгил		Операциялардын жалпы көлөмү	Коммерциялык банктардын нак эмес операциялары		Коммерциялык банктардын нак операциялары		Алмашуу бюролорунун нак операциялары	
			Операциялар көлөмү	салыштырма салмак (%)	Операциялар көлөмү	салыштырма салмак (%)	Операциялар көлөмү	салыштырма салмак (%)
2013	02	21 941,7	3 886,7	17,7	14 684,9	66,9	3 370,1	15,4
	03	23 135,9	4 960,9	21,4	14 642,8	63,3	3 532,2	15,3
	04	28 218,6	4 969,0	17,6	19 157,7	67,9	4 092,0	14,5
	05	26 955,3	5 200,4	19,3	18 183,9	67,5	3 570,9	13,3
	06	28 266,2	4 678,1	16,6	19 944,9	70,6	3 643,2	12,9
	07	37 930,0	5 752,4	15,2	27 754,2	73,2	4 423,4	11,7
	08	38 826,0	6 616,9	17,0	28 199,8	72,6	4 009,3	10,3
	09	39 130,5	6 104,3	15,6	29 125,7	74,4	3 900,5	10,0
	10	42 897,0	7 102,4	16,6	31 612,2	73,7	4 182,4	9,8
	11	33 607,6	4 884,3	16,6	24 675,1	73,4	4 048,2	12,1
	12	36 538,7	4 492,4	14,5	27 766,9	76,0	4 279,3	11,7
2014	01	24 803,9	2 945,5	12,3	18 519,1	74,7	3 339,2	13,5
	02	30 071,0	7 961,2	11,9	17 994,7	59,8	4 115,0	13,7

2-таблица. Валюталар боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сом эквивалентинде)

млн. сом

Мезгил		Операциялардын жалпы көлөмү	АКШ доллары		Евро		Орус рубли		Казак теңгеси		Башкалар	
		көлөм	көлөм	салыштырма салмак	көлөм	салыштырма салмак	көлөм	салыштырма салмак	көлөм	салыштырма салмак	көлөм	салыштырма салмак
2013	02	21 941,7	13 266,5	60,5	778,9	3,6	6 338,3	28,9	1 551,9	7,1	6,1	0,0
	03	23 135,9	14 183,3	61,3	840,9	3,6	5 893,0	25,5	2 210,0	9,6	8,7	0,0
	04	28 218,6	17 043,6	60,4	954,3	3,4	7 487,5	26,5	2 722,6	9,6	10,6	0,0
	05	26 955,3	15 437,5	57,3	889,9	3,3	7 674,7	28,5	2 942,7	10,9	10,3	0,0
	06	28 266,2	16 175,0	57,2	961,9	3,4	8 522,8	30,2	2 597,1	9,2	9,5	0,0
	07	37 930,0	22 098,6	58,3	1 035,7	2,7	11 164,6	29,4	3 615,8	9,5	15,5	0,0
	08	38 826,0	22 692,5	58,5	1 210,1	3,1	10 660,6	27,5	4 253,1	11,0	9,7	0,0
	09	39 130,5	23 373,9	59,7	1 091,5	2,8	11 996,7	30,7	2 655,5	6,8	13,0	0,0
	10	42 897,0	25 505,5	59,5	1 594,2	3,7	12 772,4	29,8	3 016,8	7,0	8,2	0,0
	11	33 607,6	20 652,9	61,5	1 017,2	3,0	9 355,4	27,8	2 575,5	7,7	6,7	0,0
	12	36 538,7	22 098,3	60,5	860,5	2,4	11 222,1	30,7	2 348,7	6,4	9,0	0,0
2014	01	24 803,9	15 311,8	61,7	746,4	3,0	7 694,2	31,0	1 044,2	4,2	7,3	0,0
	02	30 071,0	21 360,4	71,0	811,7	2,7	6 903,4	23,0	986,6	3,3	8,8	0,0

3-таблица. Чет өлкө валютасынын сомго карата эсептик курсу боюнча маалыматтар

Мезгил		Айдын акырына карата эсептик курс				Ай ичинде эсептик курстун өзгөрүшү			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси
2013	02	47,5676	62,2279	1,5535	0,3162	-0,4%	-3,5%	-2,3%	-0,2%
	03	47,9610	61,4884	1,5430	0,3180	0,8%	-1,2%	-0,7%	0,6%
	04	48,1717	63,0543	1,5412	0,3185	0,4%	2,5%	-0,1%	0,2%
	05	48,2300	62,5230	1,5268	0,3192	0,1%	-0,8%	-0,9%	0,2%
	06	48,6409	63,4543	1,4867	0,3207	0,9%	1,5%	-2,6%	0,5%
	07	48,8745	64,8613	1,4860	0,3192	0,5%	2,2%	0,0%	-0,5%
	08	48,7243	64,5305	1,4655	0,3189	-0,3%	-0,5%	-1,4%	-0,1%
	09	48,6197	65,6731	1,5032	0,3165	-0,2%	1,8%	2,6%	-0,7%
	10	48,5027	66,7809	1,5128	0,3143	-0,2%	1,7%	0,6%	-0,7%
	11	48,9590	66,6234	1,4750	0,3186	0,9%	-0,2%	-2,5%	1,4%
	12	49,2470	67,7048	1,5047	0,3206	0,6%	1,6%	2,0%	0,6%
2014	01	50,4158	68,6613	1,4304	0,3241	2,4%	1,4%	-4,9%	1,1%
	02	52,4359	71,6379	1,4545	0,2849	4,0%	4,3%	1,7%	-12,1%

4-таблица. Алмашуу бюролорунда чет өлкө валютасынын сомго карата курстары боюнча маалыматтар

Мезгил		Ай ичиндеги орточо маржа				Валютаны сактуу курсунун орточо күндүк четтөөсү				Ай ичинде валютаны сатуу курсунун өзгөрүшү			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси
2013	02	0,2%	0,5%	0,6%	0,7%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	-0,3%	-2,9%	-1,8%	0,0%
	03	0,2%	0,5%	0,6%	0,7%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	0,6%	-1,5%	-1,1%	0,4%
	04	0,2%	0,4%	0,6%	0,7%	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	0,5%	2,3%	-0,2%	0,0%
	05	0,2%	0,5%	0,6%	0,7%	0,0%	0,2%	0,1%	0,1%	0,3%	-0,4%	-1,0%	0,4%
	06	0,2%	0,4%	0,7%	0,7%	0,1%	0,2%	0,3%	0,1%	0,5%	1,1%	-2,7%	0,1%
	07	0,2%	0,4%	0,6%	0,7%	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	0,8%	1,8%	0,8%	-0,3%
	08	0,3%	0,5%	0,7%	0,7%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	-0,4%	-0,1%	-2,9%	-0,4%
	09	0,3%	0,4%	0,6%	0,8%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	-0,1%	1,7%	4,1%	-0,3%
	10	0,2%	0,4%	0,6%	0,7%	0,1%	0,1%	0,2%	0,1%	-0,3%	1,6%	0,8%	-0,5%
	11	0,2%	0,4%	0,6%	0,6%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	0,9%	0,0%	-2,2%	0,8%
	12	0,3%	0,4%	0,6%	0,6%	0,1%	0,1%	0,2%	0,1%	0,8%	1,0%	0,9%	0,1%
2014	01	0,3%	0,4%	0,7%	0,8%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	2,0%	1,7%	-3,8%	2,2%
	02	0,4%	0,6%	0,6%	2,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,4%	8,0%	8,5%	4,2%	-9,5%